لەچاوپێکەوتنی باڵیۆزەکانی عێراق، سەماحەتی حەکیم: جیهان ئێستا لەرزینێك لە بەهاکان و دوو ڕووی لە پێوەرەکان بەخۆیەوە دەبینێت

سەماحەتی حەکیم سەرۆکی هاوپەیمانێتی هێزەکانی دەوڵەتی نیشتمانی گوتی ئێستا جیهان لەرزینێك لە بەهاکان و دوو ڕووی لە پێوەرەکان بەخۆیەوە دەبینێت، کە بەهۆیەوە زیاتر لە دوو ملیۆن و سەد هەزار کەس بێ ئاو و خواردن و دەرمان و سووتەمەنی دەناڵێنن، گوتیشی بە دەنگی جیهان بەپێی دوو ڕوویی پێوەرەکانی مامەڵەکردنە لەگەڵ مافی مرۆڤ و ئازادی دەربڕین و مافی گەلان لە گوزارشت کردن لەخۆیان.

سەماحەتی ڕوونیشی کردەوە لە دیداری باڵیۆزەکانی عێراق لەوانەی لە کۆنگرەی حەوتەمی باڵیۆزانی عێراق بەشداری دەکەن، لەم کۆنگرەیەش کە لە 5-11-2023 ئەنجامدرا بەڕێز دکتۆر فوئاد حوسێن جێگری سەرۆکی وەزیران ئامادە بوو لەگەڵ ستافی پێشکەوتووی وەزارەت، سەماحەتی گوتی قەیرانی غەزە نابێت تەنها لە بە ڕووداوەکانی حەوتی ئۆکتۆبەر کورت بکرێتەوە، بەڵکو ئەوە ئەنجامەکە لە قۆناغێکی سەخت لەسەر فەلەستینییەکان کە ئەوە حەوت دەیەیە هەیە، هەروەها پیرۆزبایی دەستپێکی کۆنگرەی حەوتەمی باڵیۆزانی عیراقی کرد، دواتر دووپاتی کردەوە کە ئەو جۆرە کۆنگرانە گرنگە بۆ بەردەوامی و ڕاوێژکردن لەسەر هەڵوێستەکان و دیاری کردنی کارە پێشەنگەکان، هەروەها ئەو کۆنگرەیەش لە ساتێکی تایبەت ساز دەکرێت، بەهۆی ئەو ڕووداوانەی لە ناوچەکە و چەند پانتاییەکی عێراق ڕوودەدات و کاریگەرییەکانی ئەوەش.

هەروەها سەماحەتی ستایشی هەڵوێستی عێراقی کرد کە دەستپێشخەرە بۆ پاڵپشتی کێشەی فەلەستینی لەڕووی مەرجەعیەت و خەڵك و میدیاییەوە، جەختیشی کردەوە لەسەر ئەوەی کە بڕیاری شەڕ یان ئاشتی لە کارەکانی ئەنجومەنی نوێنەرانی عێراقە و ئەوەش کارێکی تایبەتە کە دەستوور بڕیاری لەسەر داوە و دامودەزگای تەشریعیش لە ئەستۆی گرتوە، داواشی کرد چاو بەهەندێك گۆڕانکاری لە ئەفریقیا بکرێت و کرانەوە بەڕوویان هەبێت، لەبەر ئەوەی ئەفریقیا و نوێنەرایەتی دیپلۆماتی پاڵمان پێوە دەنێت کە ڕیزبەندی جارێکی دیکە بۆ پێشەنگەکان بکرێنەوە، ڕوونیشی کردەوە کە ڕەکابەری ئێستا ئابووری و کەشو هەوایە دوای ئەوەی ڕەکابەری ئەمنی و سیاسی تێپەڕکرا، ئاماژەشی کرد کە سەقامگیری سیاسی سەقامگیری ئەمنی و کۆمەڵایەتی و هەلی ئابووریش دەهێنێتە کایەوە، دووپاتیشی کردەوە کە هاوپەیمانێتی کارگێڕەی دەوڵەت هاوپەیمانێتییەکە حکومدارە و پێکهاتەکانی تێپەڕکردوە.

هەروەها جەختیشی کردەوە لەسەر بە بازاڕکردنی سەرکەوتنەکانی عێراق و هەڵوەشانەوەی بۆچوونی نەرێنی لەسەری و بڵاوکردنەوەی وێنەی ئەرێنی و باش چونکە باڵیۆزخانەکان ئاوێنەیەکن وێنەکە بۆ هەموو جیهان پیشان دەدات، گوتیشی دەبێت ئەوانە پێشەنگ بن و کاریان لەسەر بکرێت:

چارەسەرکردنی بۆچوونە خراپە چەسپاوەکانی سەر عێراق لە مێشك و بیری ولاتانی ناوچەکە و جیهان و کرانەوە بەڕووی هەمووان بەشێوەیەك کە خزمەتی بەرژەوەندییەکانی عێراق بکات و ئەو بۆچوونە باشەش

بقەسترێتەوە و بەو قەناعە بڕوات.

پەیڕەوکردنی پێشەنگی ئابووری بە عێراق لە جووڵەی دیپلۆماتی وفشارکردن بۆ دروستکردنی هاوبەشی ئابووری بە عێراق و هاندانی کۆمپانیاکان بۆ ئەوەی نووسینگە بکەنەوە و تەنها پشت بە نووسینگە هەرێمییەکان نەبەستن.

پەیڕەوکردنی بنەمای دیپلۆماتی و دەربڕین لە ناسنامەی نیشتمانی کۆکراوە لە ماکەڵە کردن لەگەڵ ولاتانی ناوچەکە و جیهانیش و قەستنەوەی دیدی یەکبوون لە هەڵوێستی سیاسی بەپێچەوانەی ئەوەی پێشتر هەبوو، هەروەها بەبازار کردنی عێراق وەك وڵاتێکی گەشتیاری چونکە عێراق چەندنین بنەمای گەشتیاریو ئاینی و کەلتووری و رۆشەنبیری زۆر گەورەی هەیە کە دەتوانێت لەگەڵ خوی جیهان بگونجێت.

پەیڕەوکردنی دیپلۆماتیەکی نەرم و تیشك خستنە سەر سەرچاوەکانی بڕیار لەو وڵاتانەی عێراق نوێنەری خۆی تێدا هەیە، هەروەها داپۆشینی کاریگەرەکان لەگەڵ پەیڕەوکردنی دیپلۆماتیەکی میللی و جووڵە کردن بەرەو کلیلەکانی وڵاتە میلییەکان و کۆمەلایەتیەکان و بەکارهێنانی بۆ بەرژەوەندی نیشتمانی.

پەیڕەوکردنی پێوەری کارامەیی لە پاڵاوتنی نوێنەرانی عێراق لە ڕێکخراوە مێودەوڵەتییەکان و خەتی دیپلۆماتی تازە، لەگەڵ کامڵ بوون و سوود وەرگرتن لە ئەزموونەکانی عیراق لە بواری دیپلۆماسیدا، هەروەها دۆزینەوەی خاڵە بەهێزەکانی ئەو وڵاتانەی کاری بۆ دەکەن و هەوڵدان بۆ کۆپی کردنی چیرۆکە سەرکەوتنەکانی ئییوان بۆ ئەوەی لەسەر ئاستی عێراقی سوودی لێ وەربگیرێت.

داواشی کرد جووڵە بکرێت لەسەر سەنتەری بڕیاری ئەو وڵاتانە بەهۆی پلانی تۆکمە کە دەبێتە پاشکۆی هەر ڕژێمێکی سیاسی و خاڵی بڕیار لەوێوە، کارکردن لەسەر هەڵوەشانەوەی ڕق و کینەو گرژی ئەگەر لە عێراق یان وڵاتانی ناوچەکە و جیهانیش، دەبێت باڵیۆز وێستگەیێك بێت بۆ چارەسەری کێشەکان نەك قووڵکردنەوەی کێشەکان، هەروەها دەبێت بایەخ لە ڕۆڵەکانی عێراق لەو وڵاتانە بدرێت و جووڵە بکرێت لەسەر ئەو خەڵکە بەهرەمەندانە بوو ئەوەی سوودیان بە بنیاتنانی وڵاتەکەمان لەوڕێ بگرین و وەك کلیلێك بن بۆ کۆنتاکت و پەیوەندی لەگەڵ وڵاتانی دیکە، سەماحەتی جەختیشی کرد لەسەر پێشخستنی کاری کونسڵی و نوێکردنەوەی بەپێی پێشکەوتنی تەکنەلۆژیا و سیستەمی کارگێری و جێهێشتنی بیرۆقراتیەت و رۆتین.

هەروەها دووپاتی کردەوە لەسەر پێشخستنی بڵیۆزخانەکان بەشێوەیێك کە لە سەرووی کارە گرنگەکان بێت لەبەر ئەوەی ئەو واجیهەی عیراقە لە دەرەوە و یەکەمین وێستگەیە بۆ بۆچونی خەڵکی دیکە لەسەر ئەوە، گوتیشی پڕۆگرامی عێراق هاوسەنگە و پێویستە هاوسەنگییە پارێزراو بێت ،لەبەر ئەوەی عێراق بۆ کەسی خۆیەتی و بەپێی بەرژەوەندی ئەوانیش جووڵە دەکات.

لەکۆتاییدا سەماحەتی داوای کرد ئەو قەناعە بقەسترێتەوە بە ئەوەی خوێنی سیلکی دیپلۆماتی تازەبکرێتەوە لەگەڵ پاراستنی فرەیی و جیاکردنەوەی نوێنەراتی کردنی گەل بەپێی ئامادەبوونی پێکهاتەکان و لە نێوان هاوسەنگی حزبی و بەش بەشێنە.